

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy évre 10 frt - kr.
Fél évre 5 : 60 :
Nagyobb részre 1 : :
Egy hónapra : : :
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvas szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hónapos pótló sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes
hirdetések alkú szerint jutányos árcen vétetnek fel.

Szomorú, de igaz.

Debreczen, okt. 17.

Most, hogy gróf Pálffy János epochalis nemzeti alapítványának hírét olvasom, önkénytelenül azon gondolkozom, hogy mikor és hol olvastam valami ahhoz hasonlót, hogy Magyarország leggazdagabb földesura, birtokai az ország összes földbirtokai egyhatod részének, tehát majdnem egy akkora földterületnek az ország testéből, mint a mekkora Erdély; a magyar klérus t. i. ugyanaz, mely az egész világon ez idők szerint a leggazdagabb, ugyanaz, melynek leggazdagabb püspöke évi 80 ezer frt jövedelemmel rendelkezik: valamely hazafias vagy nemzeti célra hasonló, vagy bár csak hasonlítható alapítványt tett volna le a haza oltárára.

Jó darabig gondolkoztam én ezen. Végig vettem majdnem valamennyi nemzeti feladatot, vagy hazafias célt szolgáló intézményt. A közművelődési egyesületekről sem feledkeztem meg. De őszintén be kell vallanom, nem találtam sehol a klérusnak sem Pálffy Jánosát, sem Kuun Kocsárdját, sem Röck Szilárdját, sem Semsey Andorját, sem Machlupját, sem Taub Salamontját.

Ellenben olvastam azt a teljesen megbizható hírt, hogy a kath. klérus a lefolyt szent esztendőben kegyes zárandoklatok kapcsán, remek művezetű arany veretes ércszekrényekben, tekintélyes összegű péterfillért szállított Rómába.

Hiteles — mert vatikáni körökből származó — bevallások szerint a lefolyt „szentév“ kiválóan eredményes volt a péterfillerek befolyása tekintetében, a mennyiben kerek összegben hétszázmillió líra gyűlt be szép lassacskán ez alatt az év alatt a vatikáni Wertheim kasszába; úgy annyira, hogy ezen kedvező bilancia tekintettel, komolyan tervbe vétetett a szent évnek még két esztendőre leendő kitolása.

Tekintettel annak az érvnek tiszteletreméltó voltára, a mely a péterfillerek szedésének jogosultságát a pápai világi állam megdőltenek s az ennek folytán megapadt bevételi források szerénységének kétségbe vonhatatlan történelmi tényével indokolja. Ámbar a statisztikusok állítása szerint a pápai kincstár egyensulya soha sem állott olyan jó lábón, mint mostanában, az is egészen természetesnek látszik, hogy a buzgó hívek önkéntes adakozása ezekkel az apró fillerekkel gyarapítsa a szent atya pénztárát. Alapos kifogás alig volna tehető az ellen is, hogy ezen fillerekből összegyűlt milliók minő célokra fordítottak, bárha egy praktikus nemzetgazda egyszerűen luxus kiadásnak minősítené azt a 2—3 százezer lírát, amely egy-egy szentté avatás ünnepélyével összekötött látványosságok sorozata (egy nap hajnalától másnap éjjeli 1 óráig) hiteles kimutatások szerint, belekerül. Elvégre is, a mi a szentatyáé, azt úgy és akkor költi el, a mint jónak látja.

De . . .

És itt következik az, a mi már a magyar hazafira, — legyen az buzgó protestáns, vagy még buzgóbb katolikus, vagy bármiféle vallásu nem lehet közömbös,

A midőn a magyar klérus évente, — péter fillerek alakjában — kivisz az országból, tehát a vagyonból, egy pár milliót s ezzel tekintélyes mértékben — talán a föld kerekéségén legnagyobb arányban — hozzájárul ahhoz, hogy a kath. egyház feje, világi gondoktól mentesen, fejedelmi pompában és kényelemben, királyi dísz, csillogás és szemkápráztató külső reprezentáció közepette élvezhesse a tiára ragyogását: ugyanakkor nem hunyhat szemét az előtt, hogy ez a pénzáldozat egy szegény, milliárdnyi adótehertől, egy szomszéd hatalom évszázados gazdasági békójától, a militarizmus keselyű körmeitől és a körülötte élő idegen nemzetiségek és a néofajok háládatlan és ádáz gyűlöletétől marcangolt és felholtra szipolyozott nemzet veritékéből való.

Azt olvassuk, hogy a római szent atyának a magyar nemzet, ugyanabban az esztendőben, a melyben középosztályának és földbirtokossága zömének teljes pusztulását konstatálták, néhány milliót ajándékozott,

És ugyanakkor olvassuk azt is, hogy ugyanez a szent-anya: Strossmayer és Stadlert tüntető szíveséggel fogadja Rómában.

Hogy kik ezek az aranykeresztes

Pali néni bajban.

A Debreczeni eredeti tárcája.

Írta: **Gyalmai Farkas.**

Alig merek hozzáfogni Pali néni történetéhez. Mert ő csak szegény, öreg, ránczos képű néni, aki ember emlékezet óta árul gyümölcsöt a sátor sarkán, a vendéglő előtt. Régi, szalmafonatú széke a vendéglő fala mellett áll, sátorra pedig kerek kis fabódé. Gyermekekorunk óta megszoktuk már alakját a sátorban. A mint ott rendezgeti gyümölcsét, válogatja, törülgeti az almát, körtét, szilvát, barackot. Most legutoljára narancsot is, amit negyven esztendővel ezelőtt ő is mint csodat látott, egyet-egyét. Hogy mióta árul Pali néni s miért éppen Pali néni a neve? Ki tudja ezt? Az erdő mesgyeje melé ki ültette a vén fát és hány éve bölintgatja ágát? Ki tudja, ki kérdi? Pali néni is úgy megszokták, mint valami vén épületet, mely lassan töpörödik össze, alacsonyynya válik a mellette épülő új házak közt, de azért ott van, ott áll és talán tovább fog élni, mint sok vékony falu új ház.

Pali néni keveset beszél, főgondja, hogy szép, tiszta gyümölcsöt áruljon. Ellensége csak egy van, a darázs. Ezzel hadakozik, ezt korholja néha főnhangon, szemrehányást is

tesz neki, ha valamelyik mérgesebb fiatal megcsipi. Odakünn a világban háborúk folytak, világrészek verkedtek egymással, aztán kibékültek. Nagy új dolgok történtek a városban, vonatot építettek, drótot húztak, melyen messze lehet írni, pár éve olyant, melyen beszélni is tudnak az emberek. Sőt új járdát is csináltak. Mind e közben Pali néni ott ült kis talyigája mögött és kergette a darázsakat, válogatta a gyümölcsöt nyárról-nyárra. Két fontos körülmény létezett az ő számára az éveken át. Néha kevés gyümölcs termelt, de azért sok volt a darázs. Ilyenkor Pali néni szidta erősen a darázsakat. Akadt olyan esztendő, mikor özönével hozták az e adó gyümölcsöt, ilyenkor még több darázs volt, de ezt még Pali néni természetes dolognak találta.

Fellegvárnak hívnak nálunk egy hegyet, melynek oldalán házikók lapulnak, mint fecskéfészkek. Aljában keskeny part mentén a szamos vize foly. A város mellett áll ez a hegy tetejében valaha katonai erősség volt, mit fellegvárnak mondták a nép, most aztán mikor az erősség csak kaszárnya az egész hegyoldal fellegvárnak nevezik. Csodálatos városrész ez, hozzá képest a cigányosor, előkelő. Valóságos hegyi ösvényeken kell egyik házikóból a másikba jutni. A legszegényebb nép

lakik itt kis vályogházakban. Némelyik téglából épült és bádog a fedele. Ebben előkelőségek laknak, tesztek egy-egy bolti szolga, kinek biztos fizetése van, vagy talán éppen rendőr, kinek fizetése mellett a felesége mos az urakaak. De a viskók nagy része sövény fallal, deszka fedéllel szolgálja a gazdáját — nem a lakóját, mert legtöbbször bért fizetnek. Mondják, hogy a városi urak vásárolgatták össze a kis viskókat, néhány forintért hozzatottak egyhez és pár év alatt már a bérből megkapták a telek árát. Ne törődjünk velük itt most. Szegény ember mindig volt s boldognak érezte magát, ha a fellegvár oldalán egy kis kunyhóba megvonhatta magát a hideg, az eső s a hajléktalanság kintja elől.

A hegy oldal egyik sziklája alatt Pali néniék kis kunyhója állott. A saját, igaz jószág, melyet megvett, kifizetett s melyben ő maga lakott. Nyáron csak éjjelre ment haza, de télen alig mozdult ki meleg odújából. Udvarán alig lehetett megfordulni, a fedél is itt-ott az ácot varta, de tiszta, ragyogó tiszta volt ott minden, a ház oldalát minden tavasszal újra meszelték, az udvar is olyan volt, mint a tiszta törölt pohár. A szikla jó magasan a ház felett jó barátja volt Pali néniék. Védte a házat a szélől. Rajta tört meg a haragos vihar, mely a hávasok mögül

sehonnaiak, azt a magyar nemzet igen jól tudja.

Nem azért nevezem őket sehonnaiaknak mert becsületükben sérteni akarom. Mindenesetre tartom őket olyan gavalléroknak, mint akármelyik hazaáruló oláh-pópát.

De nevezem őket így azért, mert megtagadták ezt a hazát, a hol születtek és hazájuknak vallottak oly földeket, a mely rájuk nézve idegen,

A magyar nemzetnek pedig halálos ellenségei.

Ezek az emberek a kath. hierarchiában magas méltóságokat viselnek és óriási jövedelmeket huznak, ezeket pedig arra használják, hogy nyilvánosan és szemtelenül izgassanak a magyar szent korona törvénybe iktatott egysége ellen.

Perfidiajukban annyira mentek, hogy a felsége, a magyar király, nyilvánosan megszidta őket, mint a tanító szokta a semmirekellő iskolás gyerekeket.

És ő szentsége: a római pápa, midőn ezek panasza hozzá szaladtak és tisztátalan ábrázataikat s. entészes palástjába törülték: kegyes szóval és szívélyesen fogadta őket.

És nem hogy a legkatholikusabb uralkodó példájára, megfedette volna őket; hanem lekörholta „azon befolyásos és magas rangú férfiak gyávaságát” — a kik ellen panaszkodni mentek ezek a hazaárulók,

Ilyen körülmények közt méltán fordul kérdőleg a magyar nemzet közvéleménye a magyar klérus felé és az kérdi:

Ha már az a mérhetetlen kincs, a mit ezt a nemzet a magyar hazafias papságnak a magyar haza védelme és egyéb nemzeti célok szolgálata fejében ajándékozott, ilyen célokat szolgálni rég megszűnt s egyéb tekintetekben ez

idők szerint illethet en is, — nem telhetne-e azokból a péter-fillérekéből, a melyeknek milliói most a magyar nemzet ellenségéhez, vándorolnak, valamely a gr. Páffy Jánoséhoz hasonlatos nemzeti célú, hazafias célú, hazafias alapítvány? . . .

Avagy a magyar klérus hazafiságával összeegyeztethetőnek tartja-e, hogy a nemzet keserves verejtékén gyült milliókat annak a propagandának céljaira ajándékozza oda, amelyik a magyar állam épsege ellen uszítja az idegen nemzetiségeket s így közvetve a magyar klérus hizlalja a magyar haza legádázabb ellenségeit?

Erre a kérdésre a nemzet okvetlen feleletet vár és ettől a feleletől függ, hogy megalkossa magának a további véleményét a klérusnak és a kezére adott n. m. zeti vagyonnak további rendeltetéséről.

Szigligeti háza.

— Prolog a nagyvárad Szigligeti-Szinház megnyitó ünnepére. —

1900 október 15.

I r t a : S a s E d e .

Te legcsodásabb haza a világon! Rajongva nézem büvös falad,
A földi mámor, földöntúli vágyak
S az örök dicsőség, mind itt lakik!
Festett tündérkert! A panasz, a vad
Zugó viharként tamadnak ma rád.
S én e viharban megrendülve kerdek:
Mi mo t a szinpad — s mi volt egykor, régen?

. . . Fenséget látom Hellasz szinpadának,
Örök dicső fényt hint reá az ég.
Ott büszke hősök koturnusba jarnak,
Felisteneknek tapsol ott a nép!
Héroszok tüze lelkét laugra szítja
S győzni repül a madarhoni szikra.
Egy Sofoklesznek bódott ott a Muzsa —
S ma a kuplék bohóczat koszoruzza . . .

S eőmbé táruł Róma cirkusza . . .
Elethalálra küzd a gladiator.

Harsog a katakombák hymnusa
S reszket az ég a martirok jajtól.
Rabszíjra népek omlanak a porba,
Az Ave Caesar zendül haldokolva —
Világbiro nép fölleges hatalma!
— Ma léha bábok kelten k kacajra . . .

S halljátok: lágyon suttog Romeo . . .
S halljátok Leart, hogy verseng a viharral?
Cordelia jó, angyalként csillogó
És Brutusz jó a Caesar véres karral! . . .
Csitt, csitt, hal gassunk! Ne zavarja semmi
Hamlet vívódik: Lenni, vagy nem lenni . . .
A lét vagy nem lét volt akkor a kérdés —
Ma — legfőlebb egy frivol felreértés . . .

Dicső árnyak borongnak alminkba —
Petur mormolja tompán: Jó éjszakát!
Ketségbeesve leomlik Meinda —
S látjátok Bánk bán bősüzo vasát?
Vad lazongás moraja kel az éjbe —
Tiborcz keserve fölsikolt az égre!
Tiborczunk most is volna meg elég —
De üres tréfán kaczag ma a nép! . . .

És szívem elszorul a gyötrelmetül . . .
Latom színházban ezt a mai kort,
Fülebe, ha magasztos ige csendül:
Mindent kegyetlen gunyosolyba fojt,
Mert felkesed i — nem divat manapság,
Mi ide csábit, csak lejár mulla'ság,
Kalmarrá tette Thaliat az élet —
A porban hajszol olcsó nyereséget . . .

De hát így lesz ez mindig örökké?
És így lesz e csarnokban is, minálunk?
Lelkünkbe intő szótat zug döcögve:
Hogy Szigligeti szentelt földjen álunk!
Féled táruł ki repeső karunk!
Mi drága, drága halhatatlanunk!
Oh szállj le a csillagodból ünnepünkre,
Megtisztulásra adj erőt szívünkbe!

(Halk zene. Hattérben feltűnik Szigligeti Ede képe.)

Magyarok Istene
Minekünk teremtett,
Bölcsődalod itt a
Köröspartjan zengett,
S itt all az emléked:
Nézz e palotára!
Homlokán a neved
Örök glóriába —
Aki csak olvassa,
Könnyezve megáldja.

rohant a város felé. Felelmetes egy szikla volt az. Meszire koparon állott ki a hegy oldalból s komoran nézett alá a városra, annak nyüzsgő népére, sok haszontalan hivalkodására, szenvedésére. Nézte, amint a völgyben a házcsoport egyre növekszik, terjeszkedik s egyre többen szaladgálnak ide-oda alatt. Marakodnak, míg végül belekerülnek a messze szemben levő hegyoldalba: a temetőbe. Az is kiterjedt szaporodott, fehér oszlopai, keresztjei eme kedtek, szaporodtak, sokkal inkább, mint a haza.

Mindezt nézte, nézte a szikla s gyűlöletet erzőt magában a völgy lakói, a város iránt. Azok ott nyüzsgötek, sütkéreztek az él t verőfényében egy-egy napnyi időre, mint a kerészek, de legalább néha boldognak érezték magukat. Ő pedig koparon állt ott szazadok óta. Tavasszal, nyaron még csak türte valahogy a dolgot. Kúrölte kora tavasszal a béka virág felebredt s utána a füvek, vad bokrok. Egy-két fa is lakott a környéken, azok is egész télen aludtak, de nyaron legalább egy két szót szóltak hozza felénken. Feje fölött madarak csipegetek, sőt néha-néha egy-két gyermek is oda került játszani. De az őzge, a tél, ezt nagyon unta a vén szikla s mint az ilyen haragos agglégényhez illik, minden porcikájába a gyűlölet szivárgott bele. Talán csak éppen szomszédját, a azegény, magányos öreg Pali nénit nem gyűlölte, mondani meg is védte sar házikóját szélől: vibartól.

Egy komor ősz napon Pali néni éppen a porciót fizetni volt az adóhivatalban, nem

tudom mi törtéhetett alatt a városban, mit láthatott a ven szikla, mitől bősüzt fel, de hirtelen meglöduł és mint bősüzt bölény rohant neki a városnak. Bizonyos, hogy valami cifra fényes hazát akart összemorzsolni a beone levőkkel együtt. Talán éppen valami fényes asszony lobbantotta fel haragját. Megremegett a hegy oldal, a mint dühében lefele dübörgött. De mielőtt csak közel juthatott volna ahhoz a helyhez, hová akart, utjába került a Pali néni házikója. Pozdorjává törté egészen, megörölte fedelestől, alapostól, összeroppantott mindent, a mi törhető volt, hajléktalanná tette Pali nénit. Ekkor — így kell lennie — vak dühében a részvet egy bolyongó sugara lopozott bele. Ez a sugár bolyongott a vén fölött, nyilván emberi szívben, nem volt hely éppen ak-or részére, bele surant hát a haragvó kőszikla egyik repedésébe és ime a nekibősüzt, mord legény rögiön megállott, nem messze a legylkolt kis házikótól.

Mikor Pali néni lelkendezve hazajött s meglátta a pusztulást, szó nélkül összerogyott. Betegen feküdt egész télen át egyik szomszéd aszonyánál, a hová viték s a hó szállást fogadott. Ott feküdt, pörölve a sorssal lazasszakakon át, egyedül csak almában voltak boldog pillanatai, mikor smét tiszta ép házikójában látta maga, haza fölött magasan a hegyoldaban a büszke kősziklával, mely ime, nem hiában volt barátja, most összezuzta a szívét.

A Pali néni hazánál megjelent a komisszió. A város küldte s a hivatalos urak irásban vették a szikla dolgát, a haz pusztulását.

Mindezen már segíteni nem lehetett, hiába szidta a egközelebbi ház alatt lakó csizmadia a kormányt.

A komisszió kimondta, hogy el kell rantan a sziklát, nehogy lejjebb fusson. Csakhogy a dolog pénzbe kerül, hát előbb meg kell adni a módját. «Gyűlés tarunk» szölt a tanácsbeli ur méltóságtejesen. «Igen anketét es banketét, ezt tudjátok, morgott a mérnök, addig pedig még n hány ház eipusztulhat.» Ezzel aztán a komisszió távozott otthagyan Pali nénit a maga banatával.

Hogy teltek multak a hónapok, s megjött a szép tavasz, Pali néni s lassan magához tért. Sokat imádkozott ez a szegény ember biztos gyógyszerre. Aztán szomszédjai is vigasztalák — Ne busuljon, hiszen ugy sincs gyermeke egy pár forintja meg csak van, a gyümölcsből kiárulja a mi kevés kel. Majd kirendeli a jó Isten. Adjon hálát ja jó Istennek, hogy csoda módra elküldte a hazából, mikor a baj történt és életét megmentette. — Igaz, igaz szölt Pali néni aztán, mindjárt legyalogoll a városba, fekereste Borsan Tódort, a világ legvidámabb vén csavargóját, aki palinkából meg szivarvégekből ét, a páliokához mindenfele alkalmi apró munka elvégzése révén jutott, mert a ho-szu munkát és a tartós telet seke melyéből gyűlölte.

Pali néni telen át kis kerekcs kocsiját, melynek oldalát leeresztve elarusító sátor volt, éjjelre pedig belehetett zarni, kihúzták a csürből a kocsit, megtatarozták, a portól letisztították, aztán Borsan Tódor harczi indulója mellett a Pali néni régi helyére vittek. Mek-

Fajunk Messiása :
Az voltál minékünk,
Te büvöltöd ide
Először a népünk.
Jegenyés falunkat
Nadas födelével,
Jambor lelkü nepe
Minden keservével —
Mikor verbuváltak
Minalunk kötéllel . . .

Zengte edesbusan
Dall csikóslegény :
«Ezt a kerek erdőt,
Jarom én, járom én . . .
Mi faj a szívűcknek :
Szíved eldobogta.
Örömünk elzengted
Csapongó dalokba —
Aldjon meg az Isten
A haló porodba.

Látod, nem úgy van most,
Ahogy régen, akkor . . .
Mely téged körülvelt
Hol van az a nagy kor ?
Hódító koldusok
Dicső sohasága,
Kiknek vérük hullt az
Országút porába. —
S virag fakadt, aldás
A évrük nyomába.

Csillagtól vezetve
Apostolként jártak.
Templommá avattak
Silyán deszkasatrat.
Szent idealoknak
Raknak benne oltárt ;
Igaz, erős hittel
Zengtek benne szoltárt, —
Megtisztult a lelke,
Aki egyszer ott járt !

Az a deszkasátor
Ma kevely palota.
Csak az égi fénye,
Varázsa van oda.
Falait márványból
Magasra rakhatják,
Kivül-belül dusan
Megaranyozhatják,
Azt a deszkasatrat
Ki nem pótolhatják . . .

De nem, az nem lehet !
Vérünk forrva lazad !

Megváltó szellemed
Beölti e házat !
A te csillogóra
Emeljük szemünket,
Esküre emeljük
Reszkető kezünket —
Imával fogadjuk
Erős is enűnknek :

(Zene elhálgat.)

Hogy míg körül zug a zavaros ar,
Hogy minden szépet, jót örvénybe zárjon :
Álljon e ház, miként a sziklavár,
Mint hegytetőre épült templom, álljon !
S ha szennyves árvíz zudul a világra
Legyen az ideálok Araratja !
Mert jaj a népnek — sorsa rut halál,
Ahol már nem divat — az ideál !

Legyen e ház a Szigligeti háza !
Támadjon itt igaz magyar világ.
A költészet búhajos virulása :
Magyar földünkben fakadó virág.
Legyen sasfészek, amelyből az eszmék,
Magasra törve a napot keressék,
Fehér legyen a szárnyuk. — de szabad !
Fehér sas legyen itt a gondolat !

S amit a léha guny sárral dobált,
Mossuk ti-ztára, lelkűk sugarába.
A nőt is, a legszentebb ideált
Ütessük újra fényes trónusára !
Ragyogjon újra lilomkoszorúja !
Támadjon újra zengő trubadurja !
S ruhád szegélyét csokoljuk rajongva,
O tiszta asszony, megbántott Madonna !

S amit a törpe kor ma csak nevet :
Itt prófétája szóljon ihletten.
Lobbanjon föl a hazaszéretet
Tűzoszlopa a sivatag jébenben !
Támadjon költő, kinek dörgő hangja
Hazafiagnak legyen érczhangja.
És hirdessen a jóknak vig esztendőit :
Hisz megbűnhődünk multat és jövőndőt ! . . .

(A zenekar halkán a Hymnuszba kezd.)

.. Ti, kik itt vagytok — halljátok szavunk ?
S visszhangja kei-e lázasan remegve ?
Hisz minden vagyunk, égő óhajunk,
Hogy utat leljünk mindig szívetekbe !
Ti, kik itt vagytok — imádkozzatok !
Teremtünk mi is egy nagy korszakot !
Az ideálnak ! Mi küzdő hazánknak !
Magyarok Istene ! Ugy áldd meg e házat.

Erkel Sándor halála.

A magyar zeneművészet nagy halottjának koporsóját tegnap délben inoitották utnak Békés-Gyúróról s este fél 8 órakor érkezett meg a keleti pályaudvarba.

Onnan az éj folyamán teljes esendben vittek az Operaház lépcsőcsarnokába, s melyet a mai előadás után gyászdiszszel fognak bevonni. Reggelre már megoyitják a csarnokot a nagyközönség részvéte nek.

A m. kir. Operaház ma a műintezet nevében külön gyászjelentést adott ki a nagy hatotról :

A Magyar Királyi Operaház intéodansa fajdalmas érzéssel jelenti, hogy az intézetet megrendítő csapás sújtotta, kidőlt erős oszlopa : E r k e l Sándor, a m. kir. operaház főzeneigazgatója folyó hó 14-én reggel 9 órakor Békés-Csabán elhunyt. A siratottnak tetemeit az intézet háza hozatja, a folyó hó 17-én seerdán reggel a azínház előcsarnokában teszi ravatalva s innen temeti ugyanaznap déután 3 órakor a róm. kat. vallás szertartása szerint s a kefépesi-uti temetőbe viszi ki örök nyugalomra. Budapesten 1900 okt. 15. Legyen áldott és maradjon velünk a dicső elköltözötnék emléke.

A család gyászjelentése így szól :

Alicriotiai fájdalomtól megtört szívvel jelentik az imádvá szeretett férjnek, a legjobb testvére nek, unokaöccsének, sógornak és rokonnak Nagyságos ERKEL SÁNDOR urnak a m. kir. Operaház főzeneigazgatójának és volt igazgatójának, a budapesti Filharmóniai-Társaság elnökének, az Operaház zenekara özevgy-és arvaszegelyző egylete elnökének, az ömszes hazai dalardak főkaragyanak s tiszteletbeli tagjának, a Ferencz József-rend lovagjának, a Porosz királyi koronarend, a román királyi koronarend tulajdenosának stb. stb. a folyó október hó 14-én délelőtt 9 órakor áldásos éleének 54-ik és a legboldogabb hazasságának 20-ik évében hoszas és súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytat. A megboldogult draga ha-ot büit tetemei Békés-Csabán f. hó 15-én délután fél 5 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint beszanteltetni s t. hó 17-én délután 3 órakor a budapesti m. kir. Operaház előcsarnokában újra beszanteltetni és a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra tetetni. Az egesztelű szentmise áldozat a f. hó 16-án délelőtt 8 órakor fog B.-Csabán és f. hó 18-án Budapesten a terevéresi plebanian az egeő urnak bemutattni. B.-Csabán 1900. okt. hó 15-én. Áldás és béke

kora változás. A vendéglőt, melynek fala előtt Pali néni árult, kívülről megcsinosították, a falba nagy üvegablakot tettek, akkorat mintegy ajtó. És új név ragyogott, a régi berlő elköltözött.

Pali néni most már elhelyezve szekerét a piacz fele indult f stéket vásárolni. Ő kifesti újból a sátorát, úgy sincs háza már, a mit tavasszal fastegessen. Kicsinosítja hát a mije maradt. Még egy nagy csoda történt, a piaczra vezető utcák a új aszfaltjárdát csináltak Pali néni csenbesen elégedetlenkedett, lám nehezebb a járás az új járdán. Az előtt nem kellett minden utzasarkon megállania s egy-par lélegzetet vennie, hogy pihenjen, Az új járdá, igen ez az oka.

Mikor Pali néni visszatért sátrához. pillanatig káprázat fogta. Sátora nem volt a helyén, hanem látszólag szándékosan a tulsó sorra tették, odalókték.

Mig mngában töprengett a vendéglő esapos legéoye kijött s felvilágosította :

— Az ur, ez új vendéglős parancsolta. Azt mondta, hogy az Ő étterme előtt semmi féle gyümölsőt sem szabad árulni. — Nem piacz ez itt.

Pali néni szívébe nyílt valami. Ismét az a rettenetes szorongó aggodalom ezálta meg lelkét, melyet akkor érzett, mikor meghallotta, hogy a fellegvár o'dalán egy szikla meglódult és lezuhant. Akkor is tudta, hogy vége van a házának. Most meg vénségere koldussá tessik.

Hová menjen árulni? Az arravaló helyet mind elfoglalták. Aztán erről a helyről menjen el, ahol egész életében kereste kényerét? Mit akar tőle a jó Isten, miért bünteti őt, kérdezte magában Pali néni s az égre nézett könnyes szemmel, s az jutott eszébe, hogy miért is nem hagyta őt az Isten a házikójában akkor. Pusztult volna el kis fészkevel együtt, most nem szenvedne újból. Előbb az új vendéglőshöz akart menni. De fél tőle. Rettenetes ember lehet az. Ekkor egyszerre a jussa jutott eszébe. Igen, hiszen ő neki a város egedte meg réges régen, hogy ott áruljon. Talán van meg igazság a földön. — Elmegy a polgármesterhez.

Persze így ezzel a folto ruhával nem lehet. Hazasietett s otthon felig sirva, reszketve az aggodalomtól felvette az ünneplő ruháját. Magára öltötte nagykendőjét s aztán neki indult főhászkodva a városba. A mint a város malma előtt elhaladt; a hidon meg állott s egy pillantást vetett a sebesen forgó kerekékre rohanó vizre.

Csak egy pillantást, aztán kereszket vetett magára és amint birta mintha menekülne sietett tovább a városházára. Ott egy város szolga mindjárt felkálauzolta polgármesteri hivatalba. Az irnek ur az előszobában aggodalmaskodott.

— Jaj lelkem, instálom, a nagyságos polgármester ur nagyon haragos ma. Benz van a titkár épen, de nagyon haragos. Instálom.

Pali néni előtt forogni kezdett a világ. Épen most kell a polgármesternek haragudnia. A titkár kijött, az irnok a Pali nénihez fordult.

— Most bejelentem, instálom. Igen, instálom. Csak tessék várni instálom.

És a jó ember mindjárt be is ment a polgármesterhez. Nehány haragos szó, egy pár instálom hangzott el. De ezt Pali néni nem hallotta, mert megögyyszer összekulcsolta kezét. Az irnok kilépett a polgármestertől és megtörölte aggodalomtól verejtékes homlokát.

— Tessék instálom bemenni.

— Segits meg Istenem' ennyit mondott félhangosan Pali néni, aztán belépett a szobába. A polgármester törelmetlenül dobolt ujjával az asztalón. Valóságos dobverő ujjai vottak és mikor elégedetlenkedett egész katonai indulókat vert velük, asztalán.

— Szaporán néni, szaporán, szólt türelmetlenül.

Pali néni csefidesen elkezdte mondókáját. Ne haragudjék a Nagyságos Ur, de nagy baj van. Az Isten megharagudott rája s így meg így történt a dolog a sziklával. No, most ismét a sátorával van a nagy baj. Hogy lehetne őt elűzni a helyéről, hiszen azt se tudja, hány éve árul ott? Megköveti szépen, még a Nagyságos potgármester ur is fiatal gyermek lehetett, mikor ő már ott árult. Talán tetszik is reá emlékezni. Ő Pali néni a sátor sarkáról.

lengjen porai felett! Özv. Erkel Sándorné, szül. Szabó Róza, mint neje. Erkel Gyula és családja Erkel Mária, Erkel Lajos, Erkel István mint testverei. Dr. Erkel Rezső és Aeler György, mint nagybátyjai. Dr. Erkel Rezsőné szül. Unger Karolin, Özv. Szerényi Károlyné szül. Adler Anna, mint nagynénjei. Dr. Szabó József, Czégly József mint sógorai. Özv. Erkel Lászlóné és gyermekei Czédly Jozsefné, Özv. Kesjár Mártonne és gyermekei Dr. Szabó Jozsefné mint sógorai. Erkel János és családja Erkel Ödön; Erkel Ágnes özv. Hajósi Ottóné mint unokatestvérei és kis keresztfia Szabó Józika.

A temetés ma szerdán délután 3 órakor lesz. Egyszerűségében is megható, impozans lesz ez a végtiszteltetés. Egyházi szertartással veszi kezdetét, amelyet Sieber Vince terézvárosi plebános fog végezni.

Beszéltetés után az Operaház énekkara Erkel Ferencz A h a l a l n a k e j s z a k a j a kezdetű gyászdalát nekli N o s z e d a vezetése alatt.

Ezután a zenekar az Isten alkonyából Siegfried halálát játszotta el Kerner vezénylése mellett.

Most Meszáros Imre igazgató lép a koporsóhoz és az Operaház nevében búcsút vesz a halottól.

Utána a koporsót kiviszik a halottas kocsira és a gyászmenet a Hunyady László gyászindulója mellett indul a kereposi temetőbe, ahol a fővaros által önmagától felajánlott díszsírhely előtt az Operaház személyzete nevében valószínűleg Várady Sándor fog búcsúzni, a Nemzeti Színház nevében pedig az eddigiek szerint Beöthy László ohajt beszédet mondani.

Ez a temetésprogramja. A gyászszertartáshoz az operaház igazgatósága által kibocsátott jegyekkel lehet csak helyenni. Az igazgatóság azonban tudatja, hogy a csarnok aránylag szűk terjedelme miatt jegyeket csak igen korlátozott számban adhat ki, annál is inkább, mert a temetésre összes zene testületünk természetesen részvételre jelentkezett.

Rendezzünk munkáskiállítás.

(Az ipar- és kereskedelmi kamara, az iparos körök és egyéb faktorok szives figyelmébe.)

Irta: Hajdu József.

Barmennyire panaszkodnak is az újabb időkben a kiállítások rendezése ellen, okszerű, szakavatott kiállítások a viszonyok helyes mérlegelése mellett még mindig nagyon kiva-

natosak, főleg oly államok és azok városaiban, ahol az ipar még nem érte el a fejlődés magas fokát.

Ezúttal egy munkáskiállítás rendezése céljából bátorkodom felhívni az érdeklődőket és a törekvésem támogatásának a néhány év előtt Londonban megtartott nemzeti munkáskiállításról fogok egyet-mást elmondani.

A walesi herceg által 1893-ban megnyitott ily kiállítás révén Anglia meg akarta mutatni a világnak, hogy nemcsak a tudósok, művészek, nemcsak a kereskedő- és iparososztály, hanem a munkásosztály is képes nagyot alkotni, az a munkásosztály, melyet korunk még mindig nem akar érdeme szerint becsülni és a melynek alkotó erejéről még mindig oly kicsinylőleg, oly nyárpolgárisan nyilatkozik. A fatyol már fellebbent s a munkásosztály bemutatta a világnak, mire képesek a kérges tenyerek és hogy mi mindent művelhetnek ők is a pozitív alkotások terén. A kiállítók kivétel nélkül Anglia azon néposztályához tartoztak, amelynek a brittek ipari nagyhatalmukat köszönhetik.

Workmens, azaz kizárólag munkások tevékenysége az, amely ezen époly érdekes, mint sajátos jellegű kiállítást létesített. Míg csaknem minden kiállításnál, nagyiparosok, gyárosok és egyéb iparosok és tőkepezések játszik a vezérszerepet, addig ezek itt csak mint a kiállítást látogató fizetéses vendégek tekinthetők már azért is, mert közreműködésüket minden áron mellőzni óhajtották.

A merre csak a szem tekinthetett, mindenütt a mesterek, a legények és legkülönbébb munkások művei gyönyörködtettek, ahol Anglia kisipara, az ipari foglalkozások minden sphaája bámulatosan és kimerítőleg képviselve voltak. E kiállításnak méltán is volt joga a «nemzeti» címhez.

E kiállításnak célja volt a népnek proklamálni, hogy Angliában, a kizárólagos iparállamban, az individuális munka a hatalmas gépekkel dolgozó nagy gyári ipar mellett is képes az emberi alkotás minden téren kimagaslót alkotni és hogy az angol munkás ügyessége, a felfogás könnyedsége, találemény észjárása, sokoldalúsága és minden technikai

ügyessége által a világ minden más munkása felett elsőbbségben van.

A mi e kiállítás létesítésének eszméjét illeti, az valóban időszerű, üdvös és szerencsés kísérletnek volt tekinthető. Nemcsak a kereskedőkben és iparosokban kellett e kiállítás rokonszenvet, hanem a társadalom minden rétegében; bárki lépte is át a munkások alkotásainak e fényes tárházát azokat láthatott és tapasztalhattott és a látottak, akarva, nem akarva, ama tudatot ébresztették benne, hogy Anglia munkásosztályának tudása, akarat- és tetter-eje, alkotási- és versenyképessége valóban bámulatot kélt, amit még főleg ama körülmény emelt, hogy a rendezők a nagy tőkék birtokosainak közreműködését és támogatását mindenkép mellőzték. E műtarlaton feltalálható volt mindaz, amit egy kiállítás a kézmű- és gyáripar terén csak felmutathatni képes. A kiállításnak legjellemzőbb volta mégis az volt, hogy a kiállítók egyszersmind a kiállított tárgyaknak készítői, tulajdonosai és elárúitói voltak, minden tárgy saját kezük munkája, igénytelen, de saját szerény munka helységükben alkották saját szerény tőkájük támogatása mellett. Az eladásnál pedig mellőzték a kapitalissal író közvetítő kereskedőket, direkte hozták iparczikkeiket a fogyasztó közönség elé.

Az angol munkáskiállítás legjobb bizonyossága volt annak, hogy az ipari kiképzés, munka- és versenyképesség és az angol munkásság függetlensége, hatalmas tőkékkel rendelkező nagy üzemmel szemben is pompás gyümölcsöket hozhatott. Az angolok nagy munkaképessége először azon energikus raceban rejlik, melyhez tartoznak; másodsor az ipart korán elsajátítják és az ipar terén időnként felmerülő újításokat és változásokat saját kezük munkája a tőkék legmagasabb fokát éri el, a mi annak is köszönhető, hogy az angol munkások hangyaszorgalommal dolgoznak az egész éven át s hétköznap (az egy karácsonyt és törvényileg megállapított 4 Bankholidayt kivéve) ünnepet nem tartanak a saját üdülésükre sem.

(Vége következik.)

Színház.

A bibliás asszony. A jó kedvű, melódiákban gazdag, kedves kis operett szép házat csinált tegnap este. A szereplők elég jól megállították helyüket, első helyen Perényi Margit, kis eleven temperamentumos játékkal, és a «czérnaszál» kupléval tap-okra ragadta a közönséget. Kallay Lujza Thea szerepében a szokott jó volt. Galyasi Paulát rövid szerepben láttuk, Annyi godot fordíthatott volna az öltözködésre, hogy tanczra megérőstehette volna a cipőt. Szigeti Lujza hálas szerepében megállta helyét.

A férfiakról nem sok jót mondhatunk. Tanay Beugancy hercege maga a megtestesült tulzás. Egy kis jó akarrattal rá lehet fogni, hogy beleillik az operett keretébe, az bizonyos, hogy nevetni lehet rajta, mulatságos, kivált a felső régióknak, de az igazságnak még csak a látszata sincs meg benne. Elvégre egy világít nem csupán az karakterizál, hogy a lába rogyik? — Tanay öszeroskadott testtel és viruló egészséges arcczal játszotta a herceget. Hogy egyeztetni össze, nem tudom, A fürdőtoiletjere kráglit, manchettát, nyakkendőt rak! — mért nem rak már czilindert a fejébe és frakkot a fürdőöltöny

A polgármester az ablakon kinézett. Mit láthatott a kek égen, hogy ugy odabámult? Hát maga magát látta a tavaszi napsugárban. Maga magát ifjan, vidáman, frissen, podagra és városi közgyűlések nélkül, amiott a tavaszi napon gond nélkül, boldogan sétált a fák alatt. Akkor nem törődött egyébbel, hanem ott bolyongott a virágzó illatos bokrok alatt és beszélt boldogságokat valakinek, valakinek, aki olyan édesen kacagott rajta. Igen, emlékezik jól már a sátorra is a sétatér elején. Elfordította fejét az ablaktól, hát ime a polgármesteri szoba virágos parkká változott, Csupa viruló fa a tanácsosok széke helyén, a szekrények tetején madarak ugráltak fehérvirágos agakon, nyoma sem volt sehoh az aktának. És ő a polgármester, csak egy fiatal legényke, aki megáll a sarkon a gyümölcsárus sátor előtt; míg a mama gyümölcsöt nézeget, befőttekről tárgyal, ő boldogan beszélget valakivel, va akivel.

A polgármester homlokára teszi a kezét. Egy szempillantás alatt minden eltűnt s ott áll előtte a görnyedt, könnyes szemű aggodalmas öregasszony. Ismét a fejébe jut utolsó mondata, hogy a Pali néni a sétatér sarkáról. A polgármester ur összecsapja kezét és felháborodással kiáltja:

— Pali néni, Pali néni: De hát hogy

lehet magát zavarni s még a sátrát bántani! Ezzel csengett. Az irnok ur belép.

— Kerem, menjen el azonnal ezzel a jó asszonynyal ahhoz a vendéglőshöz, aki ellen panaszol. Megmondja neki, hogy ennek az asszonynak mindig ott volt a helye, ott lesz ezután is, amíg él. Aztán az engedélyt rögtön irásban kell kiállítani.

— Igenis, instálom.

A polgármester az asztalra csapott te-nyerével.

— Nem türöm, hogy ezt az asszonyt onnan elzavarják. Mondja meg a vendéglősnek.

— Igenis, instálom.

Pali néni valamit hálálkodva, félig zokogva hagyta el a szobát. Nemsokára kezében az engedélylyel az irnok ur és egy tekintélyes rendőr kíséretében indult visszafoglalni várát. A mint a város malma előtt elhaladt a hidon összeborzadva megállott s egy pillantást vetett a sebesen forgó kerekekre, a rohanó vízre. Csak egy pillantást, ekkor megkönnyeb-ülten sóhajtvá, keresztet vetett magára és hosszú, hálás pillantással nézett a magasba. Aztán tovább haladt vidám szívvél.

helyett. Játéka különben élénk és ügyes volt. Szathmáry II. Erője kifogástalan. Kedvesen, finoman és mulatságosan interpretálta az elv-hajhászó királyt. A marquis szerepét tavaly Rubos elejtette, az idén Környei pedig való-sággal felrugta. Sziklay karmestere falrengető tapokra ragadta a közönséget.

A második felvonásban debütírozott az ujjonnan szerződött tanczosnő, jó sikerrel, tánczát meg kellett ismételnie.

Szép közönség volt.

—II.

Színházi műsor.

Szerdán, okt. hó 17-én általános bérlet-szünet. Diszlocadás: Simonffy Imre 25 éves jubileuma alkalmából Könyves Kálmán, történelmi dráma 5 felv. Irta Jókai Mór.

Csütörtökön, október hó 18-án, bérlet 15. sz. »C« Bocaccio, operette 3 felv. Irta Soupé. Ujbetanulása.

Pénteken, október hó 19-én bérlet 16. sz. »A« Bocaccio, operette 3 felv. Irta Soupé. Szombaton, október hó 20-án bérlet 17. sz. »B« Othello, tragédia 5 felv. Irta Schak-espeare.

Vasárnap, október hó 21-én két előadás: délután 3 órakor felhelyarákkal Kis szökevény, operette 3 felv. Zenéjét szerzette Mon Áron, este 7 és fél órakor rendez helyarákkal bérlet-szünet, újdonságul először: Muzslai bankó. Eredeti új népszimű 3 felv. Irta Györkönyi Károly.

H I R E K.

Az idő.

Elmondhatjuk mi is A Hypothése márkival: Millen idő!

— Millen idő.

Itt a kedvező alkalom a zsurok megkezdésére, — lehet bőven beszélgetni az időről, Némely oveczeccionista haladok ugyan elég vakmerők azt állítani, hogy az időről beszélgetni a hülyeség és ostobaság legekleltansabb bizonyítéka, de hát ez vakmerő tulzás. Hát hova lenne akkor a zsurok karakterisztikuma, mivé lennének szalonjaink kellemes gaval-lerjai, ha nem lehetne az időről beszélgetni.

A mairól például egy egész rémregényt lehetne összeférgetni:

9 órakor elég jó idő volt, felvettem az őszi tavaszi ruhámat.

10 órakor hűvösebb lett, felvettem a felöltömet.

1/2 11-kor még hűvösebb lett, jég esett, felvettem a télikabátomat.

3/4 11-kor eső, felvettem az esőköpenyt.

1/4 12-kor napfényes meleg, levetttem az esőköpenyt, s visszahúztam a felöltöt.

12-kor éhes lettem.

1/2 1-kor örült hőség, nyári ruhába öltöztem.

3/4 1-kor elfaradva a sok öltözéstől leve-tett mindent, lefeküdtem és elhatároztam, hogy csak tartós szépidőre ébredek fel.

Mikor felébredtem richtig esett az eső . . . stb.

Lám, milyen kellemesen el lehet cseveg-ni az időről is. Igaz, hogy ha valaki engem így mulattatna, menten gyomorszájon boxol-nám.

Engedelmet kérek, hogy az idővel mu-lattattam (??) a m. t. olvasót.

—

* Egy ütéstől vérmérgezés. Bonyhai János Eötvös-utca 27 szám alatt kovácsmester körübelől három évvel ezelőtt társul vette magához a nala szorgalmatlan dolgozó Palin-kás Ferencz segédjét. Egy darabig csak meg-férték együtt, míg Palinkás szorgalma nem csappant, de később ivásnak adta magát s e miatt több ízben civakodtak. Utobb már Bonyhai bíróságához akart fordulni, hogy Pa-linkástól megszabaduljon. Palinkás ekkor kö-nyörgésre fog a a dolgot és sikerült is neki Bonyhait lebeszélni tervéről. A jékes egyetér-

tés nem sokáig tartott mert újból összeko-cszantak. Most már Palinkás is azon gondolko-zott, hogy megvált Bonyhaiéktól. Szerdán Bonyhaiék a Boldogfalvai kertekben szürel-tek, ez alatt Palinkás feleségével együtt min-dent elhordtak a lakásról, a szoba ajtaját be-zárták, a kulcsot pedig magukkal vitték. Más-nap reggel Palinkás felesége ismét elment Bonyhájék, hogy a még visszamaradt holmit elszállítsa.

A konyhába Bonyhainéval találkozott, persze, hogy a két asszony közt hamar ki-lőrt a háboru s ugyancsak megisztelték egy-mást.

Bonyhai a műhelyből hallotta, hogy mi-történt s hogy felesége hívásának engedve kiépeit a műhely ajtaján, az udvaron ra vá-rakozó Palinkás elebe ugrott s egy vasruddal oly súlyos csapást mért a Bonyhai balkarjára hogy az erőtlennül bukott alá. Palinkás azután feleségével tavozott, Csakhogy Bonyhai súlyos sérülést s ebből még veszedelmes vérmérge-zést kapott, Orvosai nem menthették meg a szerencsétlen embert tegnap vérmérgezésbe belehalt.

Az esetről azonnal értesítették a rendőr-séget, honnan Mlle Pál fogalmazó és Har-mathy rendőrbiztos a helyszíni mentek, hogy az esetről felvegyék a jegyzőkönyvet, — Bonyhai holttestét kiszállították a közkörház-ba, hol holnap délelőtt felboncolják.

* **Öt pofon egy tengeri nyul miatt.** D a n k a i György foglalkozására nézve sze-gény napszámos ember, nyugodt lelkiismeret-el réalt ma reggel fel s alá a szibvásárban. Foilyt az üzlet nagyban, úgy hogy D.nkai is kedvet kapott egy kis vásárlásra. Egy kofa asszony előtt meglapulva feüdt két szép ten-geri nyul. Több ember kérdezte az árat; de vevője még nem akadt. Dankai gondolt me-részet és nagyot — elhatározta, hogy az egyik nyulat megveszi.

— Hogy adja az egyik nyulat, kérdezte a kofától.

Felelet helyett elébe állott A d o r j á n András s minden bevezetés nélkül őt olyan pofont mért Dankai arcára, hogy szikrától tőle az abrazatja. M kor az izgatott hangulat csilapadni kezdett s a láthataron egy rendőr is feltűnt, D a n k a i megkérdezte, miért ütötte pofon de főleg miért ütötte ötször?

— Azért, mert szemtelenség olyan nyul-ra akudni, a mit en akarok megvenni! Ez az érv azonban nem volt elég Dankainak. Felkísértette Adorjant a bűnügyi osztályhoz, hol E r d é l y i fogalmazó 4 napi fogságra ítélte nyilvános helyen okozott bo'rány miatt.

* **Meghívó.** A »Polgári asztaltársaság« 1900. október 20-án, szombaton este 8 óra-kor fogja a »Dréher« sörc-arnok utcai helyi-ségében II. Évi közgyűlést megtartani, mely-re t. tagtárs urat tisztelettel meghívjuk.

Tárgy.

1. 12 gyermek téli ruhával való teljes felruházása. 2. Ujraalakulás.

A nemes cél érdekében kívánatos vol-na, hogy a t. tagtárs urak teljes számban és pedig feleségükkel együtt megjelenjenek Ven-degeket is szívesen látunk.

* **Hirdetés.** A városi adóügy főnöki osz-tály, illeték nyilvántartás és hadmentességi nyilvántartással a hivatalos helyiségekben fo-lyamatban levő surolás s takarítás miatt f. hó 16—19 napjain a hivatalos eljárás szünetelni fog, miről a n. érdemű közönségnek érte-sítjük. Debreczen 1900 október 15. A városi adóügyosztály.

* **Hol van a száz forint?** L ó w Zsigmond kereskedő B l u m Jenő nevű ta-nulójának 200 forintot adott at, hogy vigye a ostára. A fiu a pénzt zsebébe vette, még pe-dig 100 frtot bankjegyben alul, 100 koronát koroná ban felül. Egy negyed óra multan azután ijeden jelentette gazdájának, hogy a 100 frt papírpénzt elvesztette. A dolog kissé gyanus, így a rendőrség a fiu ellen megindí-totta a vizsgálatot.

* **Eltűnt öreg asszony.** Özvegy Kabai Sándorné, Lukács Julianna szolgálatban levő

58 éves asszony egy héttel ezelőtt eltávozott hazulról, azóta nem is tért vissza. Testvére ma jelentést tett a do'ogról a bűnügyi osz-tálynál, a bol megindították a nyomozást az öreg asszony tartózkodási helyének kiderítése végett.

* **Kérelem Debreczen város polgárai-hoz!** A M. Irodalmi Önképző Társulat f. hó 16-án tartott választmányi gyűlésen olyan eszme megvalósítást kezdeményezte, mely közelebbi Debreczen várost, tovább menve pedig az irodalom kiváló férfai iránt kegye-lettel viselkedő minden magyart érdekel. A Kossuth-utcai temetőben jelenlét, feledés homályába burkolt éirhalom alatt nyugszik Debreczen nagy szülőte: F a z e k a s Mihály. Hogy ki volt Fazekas, jól tudja Debreczen város lakossága, tudja, hogy Fazekas M. Deb-reczennek Csokonai után legnagyobb költője volt, kinek 1794-ben kiadott L u d a s Matyi nevet viselő költeménye korát meghaladó nagy eszmének előharczósa. Debreczen város háias közönsége szobrot és sirkövet emelt legnagyobb költőjének Csokonainak, nem feledkezhetik meg második költőjéről F a z e k a s r ó l sem és megvagyunk győződve, hogy helye-lessel fogadja a főiskolai Irodalmi Önképző Társulat által kezdeményezett szon mozgalmat, hogy a Fazekas M. sírjára sirkő állíttassék. A társulat a gyűjtő ivatek a na-pokban fogja kibocsátani. Jó reménységgel fordulunk a nagy közönséghez és hisszük, hogy a szent cél érdekében kibocsátott adakozásra való felhívásunk meghallgatásra talál és Deb-reczen város lakossága ez uton rója le hala-ját nagy szülőte iránt. A nemes eszme fel-karolását a t. közönség figyelmébe ajánlva kerem ujjolag a társulat nevében a jóakaratu támogatást. Debreczen, 1900. okt. 16. Nánássy Lajos, a Magyar Irodalmi Önképző Társulat elnöke.

* **Debreczeni munkás dalegylet** októ-ber 20-án tartandó dalestélyére a meghívók szétküldettek. Ha valaki igényt tart rá s nem-kapott, azon esetben forduljon az egylet el-nök-ébehez, vagy bármelyik működő taghoz s kérelme teljesítve leend. Az érdeklődés kü-lönbten nagy s előre látható, hogy a rendező-ség figyelmes, gondoskodása kellemes élvezet-ben részesíti a közönséget. A műsor összeállí-tása s a Veress Tóni zenekara bizonyára sok egyént vonz a dalegylet jubiléris esté-lyére.

* **Elzúllott csendőr.** A debreczeni kir. törvényszék ügyésze mar régebb idő óta er-deklődik V á g ó Jozsef volt m. kir csendőr iránt, ki ellen alapos gyanu merült fel, hogy több rendbeli lopas tette. A rendőrség az ügyész felhívására kereste is Vágót, de nem akadt rá. Ma végre D o b o s rendőrbiztos mekerítette a derék férfit. A kandia-utca 7-ik sz. ház pinczéjében edelget kedvesével A bűnügyi osztályhoz kerültek, honnan toloncz uton szállítják mindkettőt el. Vágót Czeglédre szeretőjét Füzes-Abonyba.

* **Tanulók a Kossuth szoborért.** Ujra szaporodik egygyel a vidéken a Kossuth-szob-rok száma. Tisza Földvár közönsége akarja kőbe megörökíteni Kossuth Lajos emléket. Följegyzésre méltó, hogy az egész mozgalmat az odaváló fő- és középiskolai tanuló ifjuság kezdeményezte s ugyancsak az ő körükből alakult meg a szoboralap: gyűjtő bizottság. A szobor költségeit gyűjtés után remélik ösz-szehozni. Máris szép összeg áll rendelkezésükre s így mihamar megvalósíthatják nemes tervü-ket. A bizottság a napokban küldi szét fölhi-vását, melyben a költségek fedezése cél-jából adakozásra szólítja föl a város s kör-nyéken-k hazafias közönséget.

* **Kiss Béla** zenekara ma a Corszó káveházban zeneestélyt tart.

IRODALOM.

Négykoronás Petőfi diszkiadás. Ha Petőfi halhatatlan költeményei, a maguk be-csén és szépségén kívül még köszönhetik valakinek, hogy a nép legszelebb rétegeibe, a társad lom minden osz ályába megtalálták utjokat, ugy ez bizonyára az Athenaum, ez a nagy irodalmi intézet, mely évtized k óta

a legkülönböfélé Petőfi-kiadásokkal törekedik a legnagyobb magyar lírikus kultuszát növelni. Csak nem rég volt alkalmunk 20 filléres Petőfi-kiadásainak rendkívüli fontosságát megemlíteni, melyek ugyászólva lerombolják azt a gátat, mely Petőfi munkái és a szó legrosszabb értelmében vett szegénység közt emelkedett és ime más' újra olyan kötet fekszik előttünk, mely jelentőség dolgában vetélkedik a 20 filléres Petőfi-füzeteccsekkel. Mert míg ezek csak azt tették lehetővé, hogy mindenki, bár egyszerű mezben, de mégis megszerezhesse-e Petőfi, az új kiadás célja az, hogy mindenki, még a kevésbé tehető is, fényes díszben gyönyörködhesék a szabadság és szerelem dalnokának költeményében. Mert ez a négy koronás kiadás, minden olcsósága mellett is, olyan díszmunka, mely a legfényesebb könyvtárban is megállja helyét. Külső megjelenésében, aranynyomás, allegorikus keppel díszített piros vaszonkötésben rendkívül kedves és izléses. Belső kiállítása pedig méltóan versenyez külső díszével. Papirosa finom, nyomása tetszetős, a szemnek kellemes és illusztrációi régebbi és újabb mesterek remekművei. Ime a legszebb és legolcsoobb magyar ajándék könyv, melynél értékessebb és méltóbbat senki sem lepheti meg azokat, kiknek örömöt akar szerezni.

A magyar nép multja és jelenje. Irta Benedek Elek. Első kötet: A szolgaságtól a szabadságig. Második kötet: A bölcsőtől a sírig. Számos szövegképpel és műmelléklettel. Az Atheneum kiadása. A két kötet ára díszes kötésben 32 korona. — Benedek Elek befolyozta im nagy-zabasu és irodalomban hézagpótló munkáját és örvendezve látjuk, hogy ez a lelkesedés, melylyel az első kötetet kezdetté, a másodikban is végig vonul. Mintha csak halajat rőtta volna le a föld népe iránt, mely annyi szép elbeszélés megírására ihlette, olyan szeretettel, olyan odaadással szedett össze mindent a mi a népre, a nép egész életé folyamára, szokásaira és erkölcsére jellemző. Va óban a jelen és a mult rajza ez a könyv, mert a jobbágy-ág keletkezése-től a szolgai-csok lehulasaig, a fészekrakastól a temetőig nincs a magyar nép életében olyan nevezetes momentum, mely Benedek figyelmét elkerülte volna. Ki üő elbeszélő tehetőségével úgy rajzol meg mindent, hogy élővé, mozgalmassá, érdekessé válik. Akár csak tudományos regényt írt volna meg Benedek, de olyant, melynek minden adata szorgos történeti kutatások eredménye. A második kötet elevenséget és érdekességét nagy mértékben növeli az a körülmény, hogy itt a szerző írott kutforrasokon kívül, közvetlen tapasztalásból merítetett, és valóban, úgy a hogy Benedek a nép buját-örömet, hazi, mezai és katonai életét, lelkenek költeszetben való megnyilatkozását rajzolja, csak az rajzolhatja, a ki a nép veréből való vér és istenaldouta művész, ki a látottat, hallottat es mineazt, a mit érez, minden arnyalatot visszatükröző képben tudja elébünk varazsolni.

Ez a könyv hatalmas és megszivlelendő tanulságot sugároz ki, azt, hogy a magyarság ereje a nép, a nemzeti karakter leghivebb megszerzője és fejlesztője a föld. A szöveg-szépségét számos művészi illusztráció, értékes melléklet növeli az egész munka harmonikus kiegyensúlyozását az Atheneum hatalmas millenniumi vállalatának: a tíz kötetes történelemnek.

A ki szép és egészséges fogakat óhajt, használja reggel és este a „Kosmin” desinficiáló száj- és fogvizet, amely hatás és üdítő jóízű miatt rövid használat után, nélkülözhetelenné válik.

Egy üveg 2 kor. kapható mindenütt.

KOSMIN

CSARNOK.

Égető Rézi.

— Regény —

Kürz Alice német eredetije után.

K. Paál István.

— Nem akarsz bebocsátani a gazdához? — Nem. — Kérlek szépen ne engedj itt kün aláni, hisz ő mindig oly jó volt hozzám, — nem könnyímetnék-e utolsó óráján és nem hallhatnám-e szájából az utolsó isten hozódót?

— Nem, mit háborgatsz nyafogással, mikor rámm ott ben szükség van. — Ügyelj míg a lelkész ur a szentséggel megérkezik.

— De én be akarok menni, hallod te lelketlen te fenhéjazó hallod.

A könyörgő szivrázó szemekkel fordult neki az előtte kevesen becsukott szoba ajtajának s azt összeszorított ököllel ütötte; arca eitorzult a düh véreirei futótrák el szemét és fogait összeszorítva, tovább rázta az ajtó kilincsét, mi közben a tagas pitvar ajtója felnyit.

A kün döhöngő vihar, a pitvaron átfujt hótördelekkel, a falon lévő Mariakép körül lebegő kis lámpa fényét eloltással fenyegette.

Halló! Ki dörömböl ott oly illetlenül?.. azon házbán, hol a halál már az ablakok leselkedik... Hej Rézi! a gonosz bántégedet?

A kisfiú lekézte egy természetes, okos, kemény arczkiképzésű ember volt a megszólító. Lerázta köpönyöröl a havat és helyet csinált a szentség tartót hozó sekrestyének...

A leány összevont szemöldökkel fordult el a becsukott ajtó felé. Karcsu természetű halovány arczát, kis fejének piros arany-zinű gazdag hajfonadékát, a genge világítás mellett is lehetett látni.

— Be akartam menni a haldoklóhoz tisztelendő ur, de Monika nem engedte...

— Jól esik neked Rézi, viszona a lolkész szigoruan, miközben a hóna alatt tartott gapi öntönyét megigazította — jól esik neked, ha olyan illetlenül viselked magadat, Rezi ökleit szorongatta ajkai reszkettek.

— De kezdetben nem viseltem magamat illetlenül.

A lelkész vállat vont.

— Látom ez a mos, hogy mennyire illemtudó tudni lenni, jegyzé meg a lelkész egy kedvűen. Most menj el innen az ajtóról, monda szigoruan. Ugy hi-zem Monika a lany a betegnek s így joga van tégedet, mint cselédet tőle távol tartani. Légy engedelmes, s ne makacsodj, S-ólsd a többi szolgálókat és szolgálókat, Imádkozzatok itt együtt addig, míg Heitzingert vigasztalásban részesítem és az ur testével ellátva — megerősítem. Menj!

A lelkész hangjának hallatára az ajtó hirtelen felárult, melyen át Rézi egy haragos és könyörgő tekintet vetett. azon fel homály fedte szobába, melyből egy gyeoge sohaj volt hallható: azutan fejét hátraszegve a lelkész mellett gyorsan a kijárához lépett. Kiérve a szabadba kezét erősen szivére nyomta a kert ösvényihez támaszkodott.

A virágos ágyak melyek nyarban tarkaszegeffüvelel díszlegetek, s a melyekre a most haldokló parasztagda anyira büszke volt, most hová... vannak takarva. Hová! telvek a körültekő hegyek is, mely óriási alakjukkal részben átváltoztat a részben elörölte. Hó fedte a helysegeket és ki hidalt; át csalékonyan a hegyszakadékokat, melyekre a vihar még folyton mindig többet-többet hord. Rézi nem érezte a hó hidegét, nem érezte a haján csüngő jég kristályokból forró arczán le folyó hideg cseppeket: szemeit beborúlt ég felé fordítva ajkai reszkettek de azokon csak ez szó: „Apám!” hangzott el.

Pár perczig pihenhetett, mikor egyszerre, nem nagyon távolról, egy gyorsan közele-

dő alak állott lebegtetett világosság tűnik elé.

Valójában elég biztos léptekkel közeledett valaki, azon keskeny csuszamos gyalog ösvényen, mely a mélyen fekvő faluból az öreg Heitzinger Gazdasági tanyáiba vezetett és a melyen az előbb a lelkész és a sekrestyés is jöttek. Egy kis kizilámpa volt az érkezett hogy már a botja végére illesztve. Rézi hamarabb észre vette az érkezést miut ez őt, Elfojtott haegos kiáltással állt meg egyszerre a csendes várákzó alak előtt, mintha lábai ada nőttek volna.

— No Tóni annyira megijédtél tőlem? gondolom, hogy keresztet is vetettél magadra. A megszólított ifju összeráncolthomlokai izgatottan mondta!

„Nem vagyok annyira félnék mennyire te képzéled.” Izgatottsága annal nagyobb volt mert valójában megijedt; miközben lámpája fényét a leányzó arczára irányította, hirtelen, de elég gyöngéd hangon hozzá tévé:

— Látod Rézi, te sirtál. Bántottak ismét?

Rézi hallgatva elfordult. — Boc-as meg Rézi, hogy feltartóztalak menj, légy ismét jó. Igazán megijedtem; de ki is gondolta volna, e havazó viharban ily kesőn itt veled találkozni. Gyere add ide kezdetet s mond el mi van ott lent a parasztagdánál.

— Epen most adta fel a pap a haldoklók misejef.

— Oly rosszul van? No akkor sietnem kell!

— Tégedet is Monika majd készségesen fog bebocsátani.

— Téged talán kiutasított?

— Persze, mert én csak cseléd vagyok — és olyan... igen.

— Ah! ne beszélj tovább szölltá az ifju, keserűen felnevetett s kezével száját befogva mendá: Monika nem tette rossz szándékából hisz el lehet képzelni, hogy mennyire táj egy apát elveszíteni.

— Engemet ez nem bosszantana és nem lenne igaztalan.

— Hidd el Rézi, ha tehetem, szót emelek Monikánál a te érdekében. Az emberek gonoszak és kíméletlenek irántad, gondolj arra, hogy Tóni mindig jó lesz irántad, de most gyerünk ebből a hidegből.

Ezzel a leányt kezével tartva a másik kezével átölelve visszavezette: De a lelkész az ajtó küszöbén megpillantva elereszté.

A pap mindkettőt bálulva végig nézve, kérdé,

— No Tóni!

— Keresztapámat szeretném... akarnám még egyszer látni s áldását kérni, — hebegé az ifju.

— Siess, mert a halál csontkázat mar szivén tartja, — hangját nem hallottam. — De te Rézi mit mivelsz ide kün, a helyett hogy szorgalmasan.

A lány eltűnt a ház oldala mellett a nélkül, hogy valamit felelt volna. Tóni szájatva nezett a távozó után, talán akart is pár szót védelmére emelni, de szó nem jött ajkára.

A lelkész megérkezte után két szolgáló és egy pár szolgáló, anélkül, hogy erre Rézitől figyelemzetést vártak volna, a pitvarba jöttek, ott a padlón térdelve ajkai mozogtak és az olvasószemeket ujjakkal morzsolva imádkoztak.

A Rézi előtt előbb annyira zárva tartott ajtó, most félig nyitva volt.

Tóni kalap levéve és nehéz csizmái kopogásának merséklésével az ajtónyíláshoz közelített, miklalt a lelkész a cselédég által kiszolgálva távozásra készülődött. A halottas szoba egy lámpa által mersékelten világított tagas helyiség volt; melyből a késedelmeskedő ifju felé tömjénfüst áramlott; mi miatt a halot fekhelye és az a mellett térdelő alak alig volt kivehető; de a terdepelő hallva, hogy valaki jön, felállt és a bejárathoz közelített.

— Tóni te vagy? mily szép tőled, hogy feljöttél.

Tóni némán kezét nyujtott s a Meriska-

kezét, ki őt a szobába vezette keményen megszorította.

A halott fekhelyén — bol egy hálóvány emberi alak volt — látható félenként tekintve kérde: Ugye-e későn jöttem?

— Igen Toni, vége van mindennek — szóla a lány, oly nyugalommal, mely bámulatba ejtette az ifjút.

Mari-ka érezhette, hogy az mit gondolt; most szemet törölve mondá:

— Különösnek tetszhetik neked, hogy ily fásultau látsz; de lásd én erre már hónapok óta el vagyok készülve, miattal esügedten sirdogaltam, látva atyám folytonos betegeskedéseit. Jobb, hogy most fnt van az uristennél, mintha még tovább kell vala szenvednie.

— Erre nem gondoltam, erősítette Tóni. Sokat kellett utóbbi időben busulnod és szenvedned; hisz nincs egy cseppnyi pirosság arczodon s szemeid fekete karikákkal vannak övezve.

Monika intett és az ifju mellett — ki alig észrevehető borzadályal azon titokzatos katalomra gondolva, mely itt működött, a tetem előtt térdre borult — állva maradt. A lámpa gyenge fénye úgy világított arczára, hogy minden vonasa teljesen kivehető volt.

Tóninak igaza van, a halott lánya nagyon sápadt, szemeit valami békés árnyék köríté; de az a borongó tekintet, mely a halott felett a távolba tévedez, nem árul el bántatot, nem a kemény vonások, melyek a különben nem csunya lány arczáról vissza tükröződnek. Ajkai össze szorítvák; lihegő keble felett tartja ököre szorított kezét.

Nem volt az banat, mely Monikának oly heves szivdobogást okozott. Nem... hanem azon töredezett szavak hangzottak s zuktak folyton füleiben, melyeket a keserű halál-fájdalom adott a most hallgatag s fájdalomtól eltorzult ott fekvő ajkakra.

Az önvád szavai, a vételnek és bankó-dusnak szavai, melyekhez a gyóntató pap fülei szokva lehetnek, de nincsenek szokva azon fiatal leányé, kinek most azokat hallania kellett.

Az apa által elkövetett, ezek hosszú során titokba tartott vételket kell megbocsátani s nyilvánosságra hozni... megbocsátani most, mikor az neki majdnem lehetetlen.

Összebb szorultak az ajkak, az égő szemek homályosabbak lettek s a kéz szorosabbban zárult a dobogó szivhez.

Tóni elvégezven imáját — felállt.

— Tóni nem fogna be szemeit? kérde Monika.

— Ugy gondolom, hogy ez a te kötelességed, mint lányának s egyedüli vörkönyvnek, felele vonakodva az ifju.

A lány ősz ze borzadt.

— Nincs ehez erőm.

— Tehát megteszem helyetted szegény cseléd — s ujjai-va í szem héjjakat levonva, azokat keményen megnyomá, mi által a halott arca tetszetőbb kifejezést nyert.

Ézután elhagyák együtt a helyiséget.

Tóni az üres pitvarba érve, könnyekben lélekezett.

— Egyedül voltál atyad kimulásánál?

— Monika intett.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

Kőbányai sertés piac. okt. 17. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli) — kr. Középkint 300—340 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat nehéz (paronként 320 kg. 96—98 kr. Fialat könnyű paronkint 250 kg. sulyban 98—99 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 95—96 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi okt. hó 14. napján volt készlet 370 54 darab, okt. 15. felhajtott 686 drb. 1900 okt. 15 én elszállított 742 drb. okt. 16-ára maradt 37054 drb.

Budapesti gabonatözsde.

okt. 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

B u n a	kilós	Ar 100 Flg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Tiszavidéki	76	7.35	7.60	80	7.80	07.75
"	77	7.45	7.50	81	7.85	07.75
"	78	7.60	7.60	82	7.90	07.75
Fehérmegyei	79	7.65	7.70	80	7.65	7.5
"	76	7.35	7.65	80	08.05	0.825
"	77	7.45	7.75	81	7.75	7.5
"	78	7.60	07.90	82	08.90	08.95
Festvidéki	79	7.70	08.00	81	07.85	08.05
"	79	7.10	7.15	80	07.90	07.90
"	76	7.30	7.25	81	07.95	07.95
Bánsági	78	7.45	7.30	82	7.80	08.00
"	79	7.35	07.45	81	0.90	0.90
"	76	7.40	07.50	80	7.40	7.40
Bácskai	77	7.55	7.25	81	7.55	7.25
"	78	0.00	0.00	82	0.00	0.00
"	79	0.00	0.00	81	0.00	0.00

	Mm. hekt.-ben	Arkilogram
R. z s elsőrendű	uj 70-72	6.75 6.95
" másodikrendű	uj —	6.70 6.80
Árpa takarmánynak	uj 60-62	5.90 6.10
" égetni való	uj 62-64	5.50 5.80
" serfőzder	uj 64-66	0.00 0.00
Zab	uj 39-41	5.30 5.10
Tengeri bánsági	uj —	6.40 6.50
" más nemű	uj —	0.00 0.00
Repce bánsági	uj —	13.50 14.00
Köles	uj —	5.70 5.80

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vestag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ocska vasat, ocska vaskályhákat legmagasabb árban vesz Klein Jakab Piac-u. 26. a nagytrafik udvarban.

Egy két járatu malom igen jó forgalmi helyen eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál Barna Péter. N.-Léta.

Feltűnő olcsó vetőgépek kaphatók: Schlick-féle 15 soros 130 frt., — Umrath-féle 17 soros, 100 frt. Schutlevorth-féle 13 soros, 80 frt. **részletfizetésre.** Egy 21 soros Zala Drill 230 frt. Gépek megtekinthetőek Piacz-u. 26. Nagytözsde udvarán.

Kis üzletbe alkalmas boltberendezés olcsón eladó. Eötvös-u. 11.

500-nak levele van a kiadóhivatalban.

Joghallgató correpetornakajánlkozok, esetleg ebédertis. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Vas és cserépkályhák reperlását, felállítását, csövek behatását jutyanyos árcért elfogadom. **Szilágyi Gábor** kályhás, Hatvan-u. 9. sz.

Jól jövedelmező ház 497 □ öles telekkel 17.000 frt lefizetéssel elköltözés miatt azonnal eladó. Kossuth-u. 31.

Két jó ígás ló, szekér. lószerszám és többféle gazdasági eszköz eladó. Eötvös-u. 11.

Templomülés a debreczeni Deak Ferencz-utcai izr. templomban középhajó 3-ik pad, 1. sz. sarok ülés örök aron eladó. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Csontot, rongyot, ócska vasat bámulatos magas áron vesznek az olajútóban levő telepen.

STEIERI LODEN minden házi szappantól. Öltönyökre, Köpenyekre, Havelokra, Sportöltönyökre, Tűsölt ruhákra, Valamint egyenruhákra.

Legdivatosabb és legjobb minőségű **posztószövetek** uri ruhák részére.

Legnagyobb raktár szövetekben **Téli kabátok részére** Fekete és kék kammgarnok. **Cheviot 3 koronától fölfelé.** Mintákat ingyen és bérmentve küld a **Kastner és Öhler Grác czég** Posztó szövetek osztálya.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák, (Galandos-elhajtó.) Millió embernek a szor viaszadta teljes egészségéért! Kik galandfőregben és gyomorhájban szenvednek. **Védjegy. Pántlikagilisza fejestől,** a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményeért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisza féreg nincs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a helyes külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántlikagilisza tünetei a következők:** Az arcz halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mého étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornal, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test meglagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori felbűfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szurások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása.

Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, **Resiosán, Fű-utca 49.** (Délmagyarországon.)

Téli kabát prémmel
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.

Gyermekek köpenyek
3 frttól.

Szörmegallérok, muf-
tok és nyakcolliék.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.